

۲۹۳۷

www.ketab.ir

فهرستواره مصور

نسخه‌های خطی و اسناد

فقیه احمد آبادی

سرشناسه: باقرزاده، محمدتقی، ۱۳۵۲-

عنوان و نام پندآور: فهرستوارهٔ محسور نسخه‌های خطی و اسناد میوزا
محدثقی موسوی فقیه احمدآبادی اصفهانی-ایران بر مبنای نسخه‌های خطی
موجود در موسسه تاریخ علم و فرهنگ/ بر اساس طرحی از سیدصالح
حسینی‌اشکوری؛ نگارش محمدتقی باقرزاده.

مشخصات نشر: قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۲۲۶ ص.

فرویت: معرفی میراث مخطوطه؛ ۲۰۱.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۴۶۹-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: موسوی اصفهانی، حسن بن محمدتقی،

۱۲۶۳-۱۲۰۷ق -- اسناد و مدارک

موضوع: نسخه‌های خطی -- ایران -- اصفهان -- فهرست‌ها

شناسه افزوده: حسینی‌اشکوری، سیدصالح، ۱۳۵۱ -

رده‌بندی کنگره: Z ۶۶۲ ۱۳۹۲ ۲ب۹۲الف/

رده‌بندی دبیری: ۳۱/۰۱۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۴۳۱۷۱

www.ketab.ir

معرفی میراث مخطوط ۲۰۱

فرستواره مصور

نسخه‌های خطی و ادبیات مرزا محمد تقی موسوی فقیه احمد آبادی

احمد آباد ایران

بر مبنای نسخه‌های خطی دیجیتال

موجود در مؤسسه تاریخ علم و فرهنگ - قم

نگارش: محمد علی باقرزاده

بر اساس طرحی از: سید صادق حسینی اشکوری

نشر مجمع ذخائر اسلامی

چاپ نخست: ۱۳۹۳ خورشیدی

کلیه حقوق این اثر تحت قانون کپی رایت بوده و ترجمه یا چاپ تمام یا بخشی از مطالب آن و نیز درج تمام یا بخشی از آنها در ضمن بانکهای اطلاعاتی و تهیه برنامه-های رایانه‌ای یا استفاده مطالب و تصاویر در اینترنت و دیگر ابزار و ادوات، به هر نحوی، بدون اجازه قبلی ناشر بصورت کتبی، ممنوع می‌باشد.

©MAJMA AL-DAKAAIR AL-ISLAMYYAH, 2014

All rights reserved, No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, internet, photo print, microfilm, CDs or any other means without written permission from the publisher

معرفی میراث مخطوط / ۲۰۱

مجمع ذخائر اسلامی - قم، ایران

فهرستواره مصور

مخترع: هاشم خطی و اسناد میرزا محمد تقی موسوی قزیه احمد آبادی

اصفهان - ایران

ناشر: طراحان: سید صادق حسینی اشکوری

ناشر: محمد علی باقرزاده

چاپ: چاپخانه چاپخانه نفیس

نشر: مجمع ذخائر اسلامی - قم

گرافیک: روح الله فرید

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۲ ش (۱۴ م)

شمارگان: محدود

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۴۶۹-۱

ارتباط با ناشر

قم: خیابان طالقانی (آذر) - کوی ۲۳ - پلاک ۱ - مجمع ذخائر اسلامی

تلفن: ۰۹۸ ۲۵۱ ۷۷۱۳ ۷۴۰۰ - دورنگار: ۱۱۱۹ - ۰۹۸ ۲۵۱ ۷۷۰ - همراه: ۰۹۱۳ ۲۵۲ ۴۳۳۵

نشانی پایگاههای اینترنتی:

www.zakhair.net

www.mzi.ir

info@zakhair.net

info@mzi.ir

برای دریافت نسخه الکترونیکی اثر، شش ماه پس از تولید آن، به سایت مجمع ذخائر اسلامی رجوع کنید.

قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان

بسم الله الرحمن الرحيم

به نظر می‌رسد در دورانی بسر می‌بریم که دیگر نسخه‌های خطی و اسناد آن غربت پیشین را ندارند.

شمار نسخه‌های خانگی کمتر شده و بیشتر نسخه‌ها روانه موزه‌ها و کتابخانه‌ها می‌شوند، و صد البته که نابودی هزاران نسخه که در اثر بی‌توجهی، بلایای طبیعی و جنگ و ناآرامی از بین می‌روند همچنان بزرگترین خطر برای میراث مکتوب بشریت است.

آهنگ دیجیتال سازی مخطوطات نیز در دنیا سرعت اعجاب‌انگیزی گرفته است بطوری که پیش بینی می‌شود تا ف چند سال آینده بیشتر خزانه‌های خطی، به شکل رقومی درآیند.

لیک این خرسندی و خوشبینی لااقل درباره ایران و کشورهای مشابه آن که سرشار از منابع مخطوط و گنج‌های دستنویس هستند چندان مصداق ندارد. گو اینکه شمار منابع فهرست نشده اعم از بیوتاتی، شخصی، دولتی، موزه‌ای... آنقدر گسترده است که باید سالها انتظار ثمربخشی تلاش دلسوختگان فرهنگی را خورد.

مجمع ذخائر اسلامی که طی ۱۵ سال گذشته فراخور توانائی خویش - و نه به مقدار لزوم - در ثبت این آثار و دیجیتال سازی و فهرستنگاری آنها کوشیده، اکنون بار سنگینی از منابعی بر دوش خود احساس می‌کند که این منابع از سوئی می‌تواند مأخذ مورد پژوهش محققان و دانشمندان باشد، و از

سوئی هزینه‌های گزاف آماده سازی آنها در حالت استاندارد و حرفه‌ای، هم کاری است وقت‌گیر و هم هزینه‌بر.

و در این کارزار فرهنگی که این گونه کارها فقط دعای خیر بدرقه دارد و ماشاء الله گفتنی و تحسین، به سرمنزل رساندن آنچه هدف از جمع آوری چنین مجموعه‌هایی بوده را بعید می‌نماید.

از این رو تصمیم گرفتیم، مجموعه عکسبرداری شده را - که حاصل سالها صرف وقت و هزینه و سفر و جستجو بوده - به هرگونه که ممکن است در اختیار اهل دانش و بینش قرار دهیم.

از چند سال پیش، طرح **فهرستواره مصور** گنجینه نسخه‌های خطی و اسناد را عملیاتی کردیم. و البته آن هنگام با چند طلبه جوان جوایای کار و علاقمند نیز مشغول شدیم که کار بسیار ناقص بود، و باید خود، وقت فراوانی صرف تنظیم و تأیید آنها می‌کردم. از این رو، تکمیل و انتشار کار دوباره به تعویق افتاد.

از سال گذشته، تصمیم گرفتم بخشی از وقت خرویش را برای این کار در نظر بگیرم. به بعضی از دوستان نیز پیشنهاد چنین کاری را دادم که امیدوارم در ماههای آینده، حاصل این تلاشها، در معرض دید و استفاده علاقمندان قرار گیرد.

آنچه پیش روست حاصل زحمات دوست عزیز و همکار فاضل، جناب آقای باقرزاده است که سالهاست با مجموعه ما انسی دارد و ما نیز.

این فهرست و فهرست شماره پسین، حاصل تلاش اوست که پیشتر از دیگر مجلدات آماده سازی شد.

می‌توان بخشی از اسناد مصور که از سال گذشته انتشارش شروع شد - مانند مجموعه ۹ جلدی اسناد کتابخانه شهرداری اصفهان - را در راستای

همین طرح دانست. آماده سازی اسنادی مهم از استان یزد و اصفهان نیز انجام شده و انشاء الله بزودی منتشر می شود.

تلاش بر آن است که اطلاعات ارائه شده، وچینش مطالب در حدی باشد که حداقل استفاده های علمی از اثر امکان پذیر شود.

در عین حال، نباید از این مهم غافل بود که فراسوی این طرح، فقط سرعت در انتشار آثار و صرف هزینه کمتر نیست. آنچه بنده بر آن اصرار فراوان داشته و دارم این است که انتشار تصویر آغاز و انجام نسخه ها، بعینه، و ارائه عکس اسناد و یادداشتهای مهم و وقف نامه ها و هزاران نکته دیگر که در لابلای اوراق پیشینیان ثبت شده، بسیار مفید و ضروری است. چه لزومی دارد که ما چون فهرس خشک گذشته، همه چیز را در نوشته خلاصه کنیم و محققان را از مشاهده تصویر نسخه که اکنون ارائه آن بسیار سهلتر از قبل است محروم کنیم؟

شما اگر تورقی در فهرستهای منتشر شده یا یساویر منتخب هم که داشته باشید ملاحظه خواهید کرد که هر فهرست نگاری فراخور ذوق خود، تصاویری را برای درج در کتابش برگزیده است. برای یک فهرست نگار، کتابهای خوش خط مهم بوده، برای دیگری دیوانهای شعر، دیگری مجموعه های بخط مؤلف، دیگری اجازات علما یا وقف نامه ها یا مهرهای تملک یا سرلوحها و مینیاتورها یا... دیگر زوایای اهمیت نسخه ها.

وقتی بعنوان یک محقق به فهرست مراجعه می کنید بسیاری از اوقات (ای کاش) زیر لب می گوئید که: ای کاش، تصویری از این نسخه نیز در اینجا ثبت شده بود؛ چه آنکه گاهی همان یک صفحه نیاز محقق را از مراجعه به اصل نسخه مرتفع می کند، یا حتی گاهی با نظر به نسخه و اینکه مثلاً بسیار پرغلط یا

بدخط کتابت شده، به طور کلی از مراجعه و سفارش نسخه صرف نظر می نماید.

از این مقوله فوائد اگر بشمرم موارد زیادی را دربر خواهد گرفت که خارج از حوصله این مقدمه است. خلاصه کلام آنکه، در گزارش تصویری و فهرست مصور نسخه های خطی و اسناد فوائد فراوان است.

آخرین آمار آمازون - بزرگترین فروشنده اینترنتی کتاب در دنیا - مبنی بر رشد روزافزون مشتریان کتابهای مصور، نیز اهمیت انتشار کتابهای تصویری و نیاز بشر امروز را بیشتر نمایان می سازد.

در عین حال، خلاصه لازمۀ انسان است و پیشنهاد بهترین تحفه علمی. لذا از همه محققان و علاقمندان به آثار خطی درخواست می کنیم که از مشورت های خردمندانۀ خویش، ما را بهره مند سازند تا در ادامه این مسیر، دانایی آنها را بر توان خداداد خویش بیافزائیم، و کارهای بهتری انشاء الله ارائه کنیم، و ما توفیقنا الا بالله، وعلیه توکلنا.

سید صادق حسینی اشکوری

۲ اردیبهشت ۱۳۹۳

کیگالی - رواندا

۱. فرض بر آن بود که درباره این کتابخانه کیفیت و زمان عکسبرداری از آن توضیحات کافی داده شود. از آن رو که چند ماهی از آماده سازی این اثر گذشته بود و هنگام نمایشگاه کتاب تهران، فرصتی مناسب برای ارائه آن بود، و چک کردن نهایی این اثر، همزمان با سفر من به آفریقا اتفاق افتاد، تعلل بیشتر را جایز ندانستیم و درج مقدمه ای کاملتر را به چاپ دوم آن موکول کردیم، ان شاء الله.